

Nikotiinikorvikkeet ravintoloiden hyllyille

Tupakkalakko horjuu herkästi baarireissulla parin kaljan jälkeen. Onneksi korvaustuotteet ovat tulossa myös ravintolaväen saataville – ehkä jo ensi vuoden alusta.

Teksti Essi Kähkönen • Kuva Futureimagebank

Nikotiinikorvaustuotteita saa pian ravintoloiden hyllyistä, jos lääkelain muutos ottaa tuulta alleen. Lääkintöneuvos **Terhi Hermanson** sosiaali- ja terveystieteiden osastosta kertoo, että lakiesitys on menossa syksyllä eduskuntaan. Voimaan päivitetyn lääkelain on arvioitu tulevan vuoden alusta.

– Nikotiinikorvaustuotteet haettiin ravintoloihin oikeastaan jo aiemman lakiuudistuksen yhteydessä kolmisen vuotta sitten. Vielä silloin päädyttiin siihen, että vapautetaan korvausvalmisteet vain kauppoihin, huoltoasemille ja kioskeihin. Kun ravintoloiden tupakointikielto sittemmin eteni, nousi tämä nikotiinikorvausasiakin uudestaan esiin, Hermanson taustoittaa.

Lääkintöneuvos kannattaa lakimuutosta varauksetta.

– Tupakka on pahinta, mitä ihminen voi terveystensä romuttamiseksi tehdä ja vaikkei aiheutetulle tuholle ole kunnollista korjaajaa, ehkäisee lopettaminen uusien vaurioiden syntymä. Kun lopettaja sitten menee ravintolaan ja ottaa siellä ehkä muutaman tuopin, on tupakkalakko usein tosi kovilla. Nikotiinikorvausvalmisteet katkaisevat melko tehokkaasti tupakanhimon, joten tuotteita on oltava saatavilla myös silloin, kun ratkaisemisen vaara on suurin, hän perustelee.

EU säätelee jakelua

Isoja muutoksia ravintolamyynnin tai valmisteiden jakelun organisointiin ei uudistus tuo. Hermansonin mukaan suurin työ tehtiin jo muutama vuosi sitten, kun korvaustuotteiden myyntiin annettiin lupa apteekkien ulkopuolelle.

– On kuitenkin muistettava, että nikotiinikorvaustuotteet ovat lääkevalmisteita ja siksi niihin täytyy soveltaa EU:n lääkedirektiivejä. Vain luvan

saanut lääketukku voi toimittaa korvaustuotteet perille, tässä tapauksessa päivittäistavaratukkuliikkeisiin ja sieltä edelleen ravintolaportaaseen.

Hermanson ei siten lämpene Päivittäistavarakauppa ry:n HoReCa-työryhmän puheenjohtajan **Petri Heinon** ehdotukselle siitä, että nikotiinituotteiden jakelu vapautettaisiin lääketukkujakelusta suoraan päivittäistavaratuille.

– Pidän itse nykymallin mukaisesta jakelusta suoraan sanottuna lähes mahdottomana, sillä uusien myyntipisteitä saattaa tulla tuhansia. Ehdotan, että lakia muutettaisiin niin, että nikotiinikorvaustuotteiden jakeluun sovellettaisiin alkoholijakelun tyyppistä jo testattua, sujuvaa tapaa, Heino sanoo.

Terhi Hermansonin mukaan näin radikaaliin lakiuudistukseen Suomessa ei ole mahdollisuuksia, sillä unionin lääkepolitiikka sanelee tahdin korvaustuotteiden jakelupuolellakin.

– Lääkkeiden suhteen olemme naimisissa EU:n kanssa. Se, että päivittäistavaratukku hankkisi lääketukkuluvan pelkästään nikotiinikorvaustuotteiden vuoksi, on niin iso rumba, ettei sellainen kannata.

Monipuolisuus valttia

Myös Heinon mielestä nikotiinikorvausvalmisteet kuuluvat baarien ja ravintoloiden myyntiartikkeleihin siinä missä savukkeetkin. Hänestä on tärkeää, että anniskeluvoima kantaa vastuunsa kansanterveydestä; samalla kasvaa toki myös ravintoloiden myynti.

– Ei ravintoloissa tule mitään ongelmaa järjestää korvaustuotteiden myyntiä, Heino vakuuttaa.

Nicoretten tuotepäällikkö **Elias Ahola** Johnson&Johnson Consumerilta muistuttaa, että lähes miljoonasta suomalaisesta tupakoitsijasta peräti

”Nikotiinikorvausvalmisteita on oltava saatavilla myös silloin, kun ratkaisemisen vaara on suurin.”

– Lääkintöneuvos **Terhi Hermanson, STM**

60 prosenttia haluaisi lopettaa ja noin viidennes on käyttänyt lopettamisen apuna nikotiinikorvaustuotteita.

– On tärkeää, ettei lopettamisyritys kaatuisi tueksi käytettävien valmisteiden puutteeseen ravintolailtakaan.

Ahola ei usko, että korvaustuotteiden myyntivolyymit kasvavat ravintoloissa nykyisten myyntikanavien, kuten apteekkien ja kauppojen, mittoihin. Ravintoloista korvaushoitotuotteita hankittaisiin todennäköisesti vain juuri sen hetkiseen tarpeeseen. Se, mihin ravintoloiden kannattaisi hänen mukaansa panostaa, on lääketuotteiden myynnin lainsäädäntö ja sopiva valikoima.

– Korvaushoitovalmisteiden ravintolamyynti on ennen kaikkea uusi ja tärkeä palvelumuoto asiakkaisiin päin, vaikka myynti itsessään jäisi euromääriltään vähäiseksi. Vinkkinä ravintoloille: satsakaa monipuolisesti korvausvalmisteisiin. Esimerkiksi nikotiini-inhalaattori olisi kätevä tuotemuoto ravintoloista hankittavaksi. Se toimii hyvin syömisen ja juomisen ohessa ja antaa käsille tupakoinnista tuttua tekemistä.

– Pienet pakkaukset ja nopeasti vaikuttavat tuotemuodot, kuten purukumit sekä kielenalustabletit, sopivat myös hyvin ravintoloiden valikoimiin. ■